

Nový začiatok KDH? Skôr začiatok konca

Branislav Michalka

25. augusta 2020 ✚ **Politika**

Keď v druhej polovici 19. storočia básnik lord Alfred Tennyson, poeta laureát, napísal svoju báseň Útok ľahkej jazdy, zaiste netušil, že sa budú dať jej verše zneužiť ako paródia na KDH. V skrátenej verzii by mohla inkriminovaná strofa znieť: „*Kanóny napravo, kanóny naľavo, kanóny pred nimi ... do údolia Smrti a do pekelnej tlamy...*“ – sa rúti KDH.

KDH, ktoré sa tak zúfalo snažilo zostať v strede a prejsť nejako tou úžľabinou obohnanou politickými kanónmi naľavo i napravo, sa nakoniec po voľbách dostalo pod paľbu reality, ktorej sa ocitlo tvárou v tvár. A tak ako britská mytológia urobila z hlúposti mladíkov na Kryme (francúzski ostrieľaní vojaci s údivom hľadeli na ich úplne zbytočnú akciu) hrdinský čin, tak aj slovenská kresťanská politická mytológia urobila pred voľbami z impotencie KDH známku múdrosti a rozvahy. Toho typu múdrosti a rozvahy, ktorý sprevádzal KDH od jeho počiatkov.

O žiadnu múdrosť a rozvahu samozrejme nešlo. To len podnikateľ Hlina, žijúci ako všetci podnikatelia v ilúzii, že biznis je jedinou filozofiou, ktorou sa riadi Vesmír, dúfal, že keď sa spojí s každým kto má v tábore s bruselským krytím väčšie percentá a uzavrie biznis s liberálnou ľavicou aj liberálnou pravicom, tak to musí vyjsť. Vyhne sa kanónom napravo aj naľavo a zamieri priamo do parlamentu. Každému dá niečo a každý dá niečo jemu. Všetci (tí dobrí) budú spokojní a o to predsa v biznise ide.

Takto však svet (našťastie) nefunguje. So svetom nakoniec nevybabrali omnoho rafinovanejší kombinátori (vrátane Ostapa Bendera), než bol Alojz Hlina a slovenský krčmár z Obchodnej s ním tiež nevybabral. Medzi životom a obchodnou špekuláciou sú totiž podstatné rozdiely.

Brusel nie je Slovensko

Prvou známkou definitívnej straty súdnosti KDH bola eufória, ktorá sa ho zmocnila po voľbách do Európarlamentu. Výsledok, ktorý dosiahli len vďaka trvalému nezájmu slovenských občanov o eurovoľby, vďaka nízkej účasti, vykladali predstavitelia hnutia ako triumfálnu jazdu KDH späť na vrchol politiky. Nedokázali si spočítať, že práve voliči, ktorí ignorujú eurovoľby sú tí, ktorí nemajú radi eurohujerov typu KDH a že práve tí sa slovenských volieb na jar určite zúčastnia.

Pritom nebolo ťažké niečo také predvídať, lebo Slovensko malo najnižšiu volebnú účasť zo všetkých štátov EÚ. Eurovolieb sa zúčastnilo len 22,74% obyvateľov! Že vo zvyšných 77% sa ukrývajú nejakí milovníci KDH, to si mohol myslieť len lunatik, šplhajúci sa ponad strechy večernou Bratislavou.

Tvrдый pád, ktorý prišiel počas volebnej noci, donútil dovtedajších obdivovateľov kompromisov ála Hlina k tomu, že začali na svojho „geniálneho“ Fénixa reptáť. Odrazu sa dali počuť, že spájanie sa s PS/Spolu bolo chybou a ústupom od „hodnôt“. **Ak by to však vyšlo, tak pravdepodobne by tí istí hovorili, že to bol ťah hodný Napoleona.** Pritom však, úprimne povedané, nie je isté či ku skutočne

zásadnému ústupu od nejakých hodnôt vôbec došlo.

Od určitej doby sa totiž nezdá byť úplne jasné, aké špeciálne „hodnoty“ KDH reprezentovalo v protiklade k svojim spojencom, aby mohlo od nich pred voľbami ustupovať. Pamätáme si síce ešte z dávnej minulosti určité pokusy v KDH o radikálnejšie zákazy potratov, principiálne postoje Vladimíra Palka v otázke invázie do Iraku či voľby Rocca Buttiglioneho za eurokomisára, ale tá doba už je dávno preč. Jediné čo už 15 rokov kresťania od KDH počúvajú sú obligátne frázy typu: s EÚ na večné časy, láska a tolerancia, demokracia, odkaz novembra 89 a pod. K tomu trochu tej kresťanskej omáčky, aby sa to ľahšie trávilo. To sú ich hodnoty. A presne tie aj chcel Hlina brániť. Dokonca aj proti pokryteckým „fašistom“ s kresťanskými názormi. Čiže, nič mimo oficiálnu liberálnu misu.

Bývalý kresťanský náter KDH vybledol veľmi dávno, ak nezačal opadávať už v 90. rokoch. A preto predstava, že niekto bude voliť stranu, ktorá púšťa dokola tú istú liberálno-demokratickú odrhovačku ako všetky ostatné strany, len preto, že si dá do názvu adjektívum „kresťanské“ a má pritom idey ako každý iný liberál, je krajne naivná. Prečo by kresťania nemali voliť liberálne a ľavicové strany, ktoré omieľajú takmer to isté ako KDH?

Veď nakoniec, ktorá liberálna strana na Slovensku by vám povedala, že má niečo proti kresťanom? Najmä pred voľbami. Ešte aj najväčší propagátori LGBT sú pred voľbami „kresťanskí“ až do roztrhania tela a myslia to s kresťanmi najlepšie. O nič menej európskejšie a liberálnejšie ako KDH. Tak prečo by ich nemali kresťania voliť?

Najzaslepanejšie na koncepcii Alojza Hlinu bolo ignorovanie jediného potenciálu, ktorý zostal v členskej základni KDH ešte živý – ochrany nenarodeného života. V tomto smere mohlo KDH dosiahnuť skutočné úspechy, ak by chcelo. Mohlo sa stať reálnou „*pro-life*“ stranou a koordinovať toto hnutie na Slovensku. V jej radoch nechýbali pokusy postaviť sa zabíjaniu nenarodených detí a dodnes sa členská základňa KDH skladá z ľudí, ktorí umelý potrat zásadne odmietajú. Či by však boli ochotní bojovať za úplný zákaz, to je samozrejme otázne. Každopádne počas Hlinovho predsedovania bola táto agenda odsunutá ako rozdeľujúca. A Hlina sa chcel predovšetkým spájať. Aj tie posledné hodnoty teda išli nabok.

Túto tému, ležiacu bezprizorne na zemi potom zodvihla a „ukradla“ Anna Záborská s jej KÚ a kandidáti z KDŽP na volebnej listine ĽSNS. Aj vďaka nej sa im možno podarilo vôbec dostať do parlamentu. Namiesto KDH.

Hľadajú sa hodnoty

Ale už je po voľbách, situácia si vyžaduje „hodnoty“ a tak treba nejaké splasiť, ber kde ber. V sobotu 22. augusta sa preto zišiel snem KDH, aby si zvolil nové vedenie a našiel po Hlinových politických akrobaciách tie toľko postrádané hodnoty. Prišli aj bývalí predsedovia KDH, Ján Čarnogurský a Ján Figeľ, zrejme ako doklad kontinuity a vernosti odkazu otcov zakladateľov.

Na prvý pohľad si môžeme ťažko predstaviť dve odlišnejšie postavy. Na jednej strane konformný eurokomisár Ján Figeľ, ktorý na to, aby sa udržal na euro-stoličke musel určite prekusnúť nejednu horkú liberálnu pilulku (podobnú tým, aké zrejme prehltal za socializmu ako fakultný predseda SZM), na druhej strane Ján Čarnogurský, disident a rusofil, odporca NATO, budiaci dojem alternatívy.

Napriek tomu tu však je spoločná báza, na ktorej sa zhodnú aj Figeľ aj Čarnogurský. Tou bázou je presvedčenie, že striktné vyžadovanie katolíckej morálky a viery v politike je bláznovstvo. Hľa, čo členom KDH a aj nám zvestoval na sneme Ján Čarnogurský, ktorý je považovaný liberálmi za tzv. katolibanca: „*Vaša súčasná výzva spočíva v tom, aby ste presvedčili verejnosť o tom, že je potrebná strana, ktorá bude koordinátorom kresťanskej politiky na Slovensku. Medzičasom sa totiž kresťanskí politici rozišli a vystupujú v rôznych stranách. **Vystupujú však veľmi radikálne a s návrhmi, na ktoré si KDH nikdy netrúfalo, lebo spoločnosť na ne nebola zvyknutá.***“

Tolko úprimnosti a pravdy v jednom výroku. KDH si vskutku nikdy netrúfalo vystupovať radikálne kresťansky. Na druhej strane je záhadou kde Ján Čarnogurský tie radikálne kresťanské sily na Slovensku vidí a aký ideový ďalekohľad pri tom používa? V národnej politike a v odpore voči Bruselu nedosahujú slovenské strany ani úroveň maďarského Fidesu, ktorý je členom oficiálnej frakcie Ľudovcov v Európarlamente a v kresťanskej politike ani úroveň poľských stredoprúdových pravicových strán, o radikáloch typu Konfederácie slobody a nezávislosti ani nehovoriac. Čarnogurského tvrdenia o kresťanských radikáloch na Slovensku skôr budia dojem, že ak aj nie sú, tak treba nejakých vyrobiť, aby lepšie vynikla umiernenújúca, rozumná a koordinujúca rola KDH a tým sa ukázala jeho nutnosť a potreba, v slovenskom kresťansko-politickom priestore.

Autentická kresťanská politika dnes - boj na dvoch frontoch

Práve táto optika, tak blízka optike liberálov, ktorá vidí radikalizmus už tam kde by ešte pred 60 rokmi videli kresťania banálny priemer, je typická pre kresťansko-demokratické hnutia na Západe a bohužiaľ i na Slovensku, aj keď si to slovenskí kresťanskí politici nikdy nepriznajú. Na to, aby si to mohli priznať by museli pochopiť, že dnešný boj o autentické kresťanstvo sa vedie na dvoch frontoch.

Liberalizmus totiž nezasiahol len svetskú sféru ale aj cirkevnú. Toto si slovenskí kresťania a tobôž KDH nikdy nechceli priznať. Znamenalo by to totiž stav, ktorého sa obávajú všetci stratégovia a ktorý sa volá: boj na dvoch frontoch. A KDH na dvoch frontoch rozhodne bojovať nechcelo. Vždy očakávalo a dúfalo v podporu od katolíckej Cirkvi. Či sa jej dočkalo a prečo sa jej prípadne nedočkalo, to je iná vec. Domnievam sa však, že to bolo skôr pre ich postoje v národných otázkach, než pre príliš konzervatívne postoje v oblasti dogmatiky a morálky. Osoba napr. takého Ladislava Pittnera je dokonalou ukážkou toho, že s nejakou striktnou katolíckou morálkou si KDH nikdy hlavu príliš nelámalo.

Získať si dnes podporu Cirkvi, to pre kresťanského politika znamená flexibilne sa prispôbovať jej najmodernejším trendom. A keďže tie sú orientované liberálne, tak aj politik sa musí chovať liberálne, či chce alebo nechce. Ak by to neurobil, tak by riskoval práve onen boj na dvoch frontoch – svetskom aj cirkevnom. Pretože dnes ešte aj liberáli typu prezidentky Čaputovej, môžu katolíkom mávať pred nosom výrokmi pápeža Františka a katolíkom buď zvesí hlavu, alebo začne bojovať v dvoch líniiach – navonok a dovnútra.

To však v KDH nikto nikdy nemal v úmysle. Tento trend v Cirkvi im buď vyhovoval, alebo ich nezaujímal. Cirkev vnímali asi ako povinný doplnok ku kresťanskej politike a vôbec ich nezaujímal podiel jej predstaviteľov na prenikaní liberalizmu do spoločnosti. **Liberalizmus sa podľa nich zrejme „akosi“ zjavil na Západe bez toho, aby infiltroval Cirkev a už vôbec nie cirkvi na východe Európy.** Tým pádom boj KDH proti liberalizmu obsahoval obligátnu kritiku sexuálnych výstrelkov v EÚ-parlamente, ale ku koreňom krízy nikdy nešiel a zdá sa, že programovo ani nechcel ísť.

Hľadali hodnoty, našli Majerského

V sobotu 22. augusta sa stal predsedom KDH jediný kandidát a teraz už bývalý podpredseda Milan Majerský. Či práve jeho osoba je vyjadrením katolíckeho konzervativizmu, to je otázne. On sám bol podpredsedom hnutia počas Hlinovej „krížovej výpravy“ proti kotlebovcom a za „pochodu bratstva“ s trubanovcami, bez toho, že by sme z jeho úst počuli zúfale výkriky nad oportunistom a stratou kresťanských hodnôt v KDH. Nepochybne aj on by patril k tým, ktorí by v prípade víťazstva oslavovali Hlinovu genialitu. Tak to býva vždy, keď sa jediným meradlom politickej spôsobilosti predsedu strany stane potencionálny úspech a vstup strany do parlamentu. Lenže mohol Hlina ponúknuť niečo iné ako ilúziu úspechu? **A chceli vôbec členovia KDH niečo iné?** Nejaké katolícke hodnoty?

Voľba Majerského svedčí o tom, že asi nie. Bezvýrazný ako Figel s Hrušovským, plniaci stránky bulváru predovšetkým svojou svadbou so stranickou kolegyňou a odhodlaný ako Hlina nie predovšetkým christianizovať KDH, ale – zvíťaziť. Ako?

„KDH bude prvou voľbou pre kresťanov a konzervatívne orientovaných voličov a nielen pre nich.“ Čiže nič nového. KDH má byť pre všetkých – a nielen pre nich. Čo teda vlastne bude na KDH nové? Dajme slovo Majerskému: *„Chceme predovšetkým stavať na odbornosti, KDH bude stranou odborníkov a s tímom expertov budeme pripravovať riešenia na aktuálne výzvy Slovenska. Budeme bojovať za občana, ten bude stredobodom a cieľom nášho snaženia. Chceme, aby občan za svoje dane dostal spravodlivé a kvalitné služby.“* Uf, je možné, že niekto vie ešte zo seba súkať tieto tridsať rokov obohrávané frázy, ktorým už neveria ani klienti seniorských domovov v pokročilom štádiu progresívnej paralýzy?

„Ponúkam KDH ambíciu víťazstva, ktorého pocit v celonárodnom meradle už dlhšie nepoznáme. Vieme víťaziť v obciach a mestách, ale bytostne potrebujeme zažiť tieto víťazstvá aj na celoštátnej úrovni. Som presvedčený, že v spojených komunálnych a regionálnych voľbách, ktoré nás čakajú v roku 2022, bude KDH najlepšie pripravenou politickou stranou.“ Nepochybne aj Alojz Hlina ponúkol členom KDH túto ambíciu a vlastne im ju nemusel ani ponúkať, oni po nej túžia aj bez ponuky, veď čupeli v parlamente celé roky a kto teda ak nie oni, by mali vedieť o čo prišli. Lenže mať ambíciu a naplniť ju, to je diametrálny rozdiel.

S podobnou nemastnou-neslanou rétorikou si KDH môže dať na parlament zájsť chuť. A pravdepodobne aj tie regionálne úspechy, v ktoré veria bez toho, aby si uvedomili podobne ako pri eurovoľbách kontext miestnych volieb, sa im čoskoro rozplynú na horizonte. Potom môže ten posledný zhasnúť a zavrieť dvere.

Mohlo to dopadnúť inak?

Tak ako sme anglickým poetom začali, tak môžeme aj končiť. T.S. Eliot napísal v jednej básni: *„V mojom zrode je ukrytá moja smrť ...“*. Nie inak je to aj s KDH. Už v ich zrode sa dali, podobne ako u západných kresťanských demokratov, čítať príznaky ich smrti. Svoje meno spojili s kresťanstvom, ktorého krízu nevnímali alebo nechceli vnímať. Každopádne kríza tu bola a je.

Preto mali len dve možnosti: buď sa stanú úplne liberálnymi na spôsob západných kresťanských demokratov, čo za nich vlastne urobilo SDKÚ, alebo sa budú radikalizovať, čo nikdy nemienili urobiť. To, že sa tu ešte dlho za zenitom motali a sedeli v parlamente je možné pripočítať slovenskej polovičatosti, ktorá

sa domnieva, že keď sa skrčí a schová v pitvore, tak tá búrka nejako prehrmí a ona zdravá vylezie von.

KDH bolo pre tento typ katolíkov (pozdvoľna vymierajúci a nenahrádzaný novými generáciami) presne tou malou stranou/klubom, do ktorého chceli patriť. Ani príliš konzervatívni (typ: „veď čo keby sa dcéra rozviedla a ja by som ju potom musela odsúdiť“) ani príliš liberálni (typ: „tí homosexuáli, to už je skutočne veľa“).

Lenže tých je stále menej a navyše počas Hlinovho predsedníctva sa KDH stalo natoľko pro-liberálnym, že to zrejme vystrašilo aj týchto katolíckych liberálov. Že naopak KDH zrejme prestalo byť problémom pre skutočných liberálov, o tom by mohlo svedčiť aj to, že jeden môj známy, bývalý člen strany Sieť, Hlinu s radosťou volil. Nie je veriaci a jeho názory sú skutočne liberálne, avšak zrejme to isté čo hľadal predtým v strane Sieť našiel aj v KDH.

Čo dodať na záver? Asi nič. Koniec je skrátka koniec. Ale predsa. Možno ešte trochu poézie od T.S. Eliota, ktorá sa tiež hodí parodicky na KDH a jeho koniec, vyšumený do stratena:

*Tak takto končí svet, tak takto končí svet,
nebuchne to, len to zakňučí ...*

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/novy-zaciatok-kdh-skor-zaciatok-konca/>